

N:o 11.

Ank. till Riksd. Kansli den 1 Mars 1872, kl. 7 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta förslag om ändring i gällande föreskrifter rörande förvaltning af omyndigs egendom.

Dessa till Lag-Utskottets behandling öfverlemnade motioner hafva blifvit väckta inom Andra Kammaren af Herrar *Sven Andreasson* (motionen N:o 117), *J. Samuelsson* (motionen N:o 63), *P. Tjernlund* (motionen N:o 170) och *Pehr Ericsson* (motionen N:o 24).

Då vid 1859—1860 årens riksdag beslut fattades om upphäfvande af den tysta förmånsrätt, som enligt 1734 års Lag, 17 Kap. 8 § Handels-balken, i visst fall tillkom barnaarf framför inteckning i förmyndares fasta gods, blef deraf en gifven följd, att uppmärksamheten riktades jemväl på beskaffenheten af de garantier i öfrigt, som för bevarande af omyndiges rätt voro i lag uppställda. Man fann, att dessa garantier ingalunda voro tillfredsställande, och Rikets då församlade Ständer beslöto för sin del en författning i ämnet, hvilken, af Kongl. Maj:t sanktionerad, sedermera promulgerades såsom lag genom Kongl. förordningen angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom den 24 September 1861. Denna författning, bygd på grundsatsen att uppdraga tillsynen öfver förmyndarevården åt kommunerna, innehåller under §§ 2 till och med 6 följande bestämmelser:

“§ 2. Rätten i stad och domaren å landet hålle öfver förmynderskap särskild förteckning, utvisande de omyndiges födelseår samt förmyndares namn och hemvist.

§ 3. Stad välje gode män, en eller flere, att hafva tillsyn å förmynderskap inom staden; och åligge magistraten att om valet besörja. Å landet ege socken, eller flere socknar gemensamt, att gode män, som sagdt är, för tillsynen å förmynderskap utse: sker det ej; höre sådan tillsyn socknenämnden till. Då god man vald är, varde det rätten eller domaren tillkännagifvet.

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 7 Saml. 6 Häft.

§ 4. Förmyndare skall, för hvar år, afsluta räkning öfver allt det han har om händer, med uppgift af den säkerhet, hvaremot den omyndiges reda penningar utsatta äro, och ingifve, vid början af följande år, den räkning, jemte ett utdrag derur, innehållande summarisk uppgift af den omyndiges behållning, så i fast som lös egendom, till gode männen eller socknenämnden. Det utdrag, hvarom nu sagdt är, skall, förse dt med gode männens eller socknenämndens intyg, att förmyndarerekning jemväl aflemnad blifvit, till förmyndaren återställas och af honom ingifvas i stad till rättens ordförande eller den som å rättens vägnar handlingar emottaga bör, före den 1 September, och å landet till domhufvanden före eller sednast å första rättegångsdagen af sista tinget året näst efter det, då räkningen afslutas bort, eller, der allenast ett ting om året hålles, före slutet af samma ting. Sker det ej; förelägge rätten förmyndaren, vid lämpligt vite, att sin omförmälda skyldighet fullgöra, och förfare i öfrigt efter omständigheterna. Öfver hvad sålunda förekommit, skall anmärkning göras i den förteckning, hvarom ofvan är stadgadt.

§ 5. Gode män eller socknenämnd åligge att inkommen förmyndarerekning granska och, om de finna, att förmyndare den omyndiges egendom ej rätteligen förvaltad, derom skyndsamligen göra anmälan hos rätten, som af omständigheterna pröfvar, huruvida annan förmyndare förordnas må. Anse gode män eller socknenämnd nödigt, att förmyndaren lemnar inteckning eller annan säkerhet för de medel, som hos honom innestå; anmäle det ock för rätten; och förordne derom rätten, efter förmyndarens hörande, såsom nödigt och skäligt pröfvas.

§ 6. Den omyndiges fränder ege att hos gode män eller socknenämnd taga del af förmyndarerekning; och ege de i afseende derå samma rätt, som i 5 § omförmäles. Är omyndig till de år kommen, att han sjelf finna kan, det förmyndaren ej väl hans egendom förvaltar; stånde ock honom fritt att det hos rätten angifva.

Det torde ej kunna förnekas, att den sålunda föreskrifna kontroll å förmyndarevården varit välgörande till sina verkningar. I de stadganden, genom hvilka kommunernas biträde vid denna kontroll anlitas, återspeglar sig dock den varsamhet, som lagstiftaren icke kunde undgå att iakttaga vid första tillämpningen af den nya principen under en tid, då ännu den kommunala sjelfstyrelsen låg i sin linda; och det låter derföre förklara sig, om berörda kontroll icke i allo medfört åsyftad säkerhet. Att detta är förhållandet, derom vittnar den omständighet, att 1869 års Riksdag, i anledning af då väckta förslag i ämnet, genom underdånig skrifvelse den 13 Maj samma år, under uttalande af den åsigt, att för hvarje domkrets eller annat lämpligt område borde tillsättas en af skicklige och vederhäftige personer bestående nämnd, till hvilken förmyndare hade att aflemna myndlingarnes medel, för att af nämnden handhafvas och utlånas, på sätt skrifvelsen närmare angifver, hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes, med afseende å behovet af betryggande föreskrifter rörande förvaltningen af omyndiges medel, taga i nådigt

öfvervägande, huruvida bestämmelser i angifna syftningen lämpligen kunde meddelas, samt i sådant fall låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag i ämnet. Denna fråga är ännu beroende på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning.

Emellertid har nu genom förevarande motioner blifvit föreslaget,

af Herr *Sven Andreasson*: "det Riksdagen för sin del ville besluta följande förändringar i nu gällande författningar angående förvaltningen af omyndiges egendom:

att gode män eller kommunalnämnd skola åligga, då känt blifvit att förmyndare kommit på obestånd eller omyndiges egendom eljest är i fara att gå förlorad, genast utan rättens hörande, vidtaga sådana åtgärder, som betrygga den samma emot förlust, intill dess annan förmyndare i laga ordning blifvit förordnad;

att samme gode män eller kommunalnämnd skola till rättens ordförande i stad eller domhafvande på landet, efter vederbörlig granskning af till dem från förmyndarne lemnade räkningar, ingifva den summariska uppgiften å de omyndiges behållna egendom; samt

att gode män eller kommunalnämnd skola intyga föreslagen förmyndares vederhäftighet och lämplighet innan han dertill af rätten förordnas;"

af Herr *J. Samuelsson*: "att § 4 i omförmälda Kongl. Maj:ts nådiga förordning måtte få följande ordalydelse:

Förmyndare skall för hvarje år afsluta räkning öfver allt det han har om händer, med uppgift på såväl fastighet som den säkerhet, hvaremot den omyndiges reda penningar utsatte äro, och ingifva vid början af det följande året räkning till socknenämnd eller gode män som meddela intyg att räkning aflemnad blifvit.

Försummar förmyndare räkning aflemna, anmäla socknenämnd eller gode män förhållandet till rättens ordförande, hvilken förelägger förmyndare vid lämpligt vite att sin omförmälda skyldighet inom viss tid fullgöra, samt med intyg deröfver från socknenämnd eller gode män under den förelagda tiden till domhafvanden inkomma.

Skulle förmyndare icke åtlyda föreläggandet, må vitet höjas efter omständigheterna;"

af Herr *P. Tjernlund*: "att § 4 i omförmälda Kongl. förordningen den 24 September 1861 måtte erhålla följande lydelse:

Förmyndare skall för hvart år afsluta räkning — — — — före slutet af samma ting. Sker det ej, förelägge rätten förmyndaren att denna sin skyldighet vid lämpligt vite fullgöra, och låte genom kungörelser, hvilka i häradets kyrkor skola uppläsas och uti tingssalen anslås, på sätt om uppbud och lagfart stadgadt är, tillkännagifva hvilka förmyndare det ålåge att förmyndareredogörelsen afgifva;" och

af Herr *Pehr Ericsson*: Att Riksdagen, hänförande sig till ofvanberörda underdåniga skrifvelse af den 13 Maj 1869, måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, "att vid utfärdandet af ny förordning rörande förvaltning af omyndigs egen-

dom, förmyndare deri äfven måtte meddelas tillåtelse att få insätta någon del af sina myndlingars medel i lifrätteanstalt för beredande af lifränta“.

Med första punkten i sitt förslag åsyftar Herr Sven Andreasson att afhjelpa olägenheterna af den tidsutdrägt, som är förenad med rättens åtgärd att från förmynderskap entlediga en person, då denne befinnes vara på obestånd eller fara eljest är för hand att genom hans förvållande myndlingens egendom skall förskingras. I sådant afseende har motionären ifrågasatt, att det skulle åläggas gode män eller kommunalnämnd att utan rättens anlitande genast vidtaga åtgärder, hvarigenom den omyndige kunde betryggas emot förlust, intill dess annan förmyndare blifvit i laga ordning förordnad. Beskaffenheten af dessa åtgärder har motionären ej närmare angifvit. Men huru han än må hafva tänkt sig föreslagna förändringen i dess tillämpning, så torde detta dock ej vara den rätta vägen att komma till målet. Enligt förslaget skulle nemligen åt gode männen eller socknenämnden inrymmas en makt och myndighet att ingripa i den enskildes ekonomiska förhållanden, desto mera eftertänklig, som gode männen och socknenämnden ej stå i tjänstemannans ansvar och måhända icke alltid besitta de för utförfningen af en sådan makt erforderliga insigter.

Utskottet, som således ej kan dela motionärens åsigt om sättet för anmärkta olägenheternas afhjelpande, är dock med honom ense derom, att en lagstiftningsåtgärd i detta syfte är af behovet påkallad, äfven under afbidan på den mera omfattande och genomgripande lagförändring rörande förvaltningen af omyndigs egendom, som framdeles kan vara att förvänta såsom en följd af Riksdagens ofvanberörda underdåniga skrifvelse.

Efter hvad Utskottet inhemtat, har, i fråga om förmyndares entledigande, 5 § i åberopade Kongl. förordningen blifvit vid särskilda domstolar på olika sätt tillämpad, i det att den ene domaren, stödjande sig vid den grundsats, att ej någon må dömas ohörd, funnit nödigt att i hvarje fall höra förmyndaren innan beslutet om hans entledigande fattas, under det att den andre i trängande fall, då skyndsamhet varit af nöden, ansett sig oförhindrad att utan förmyndarens hörande meddela sådant beslut. Det torde ej kunna bestridas, att lagen här lemnar rum för tvekan, huruvida den ena eller andra åsigten må vara den rätta. Då nemligen å ena sidan åberopas nyssberörda grundsats, kan å den andra anmärkas, att en lika hög grundsats fordrar, att lagen, som bestämmer huruledes och af hvilken omyndigs egendom skall förvaltas, bör, så vidt möjligt är, förebygga att denna egendom må kunna i följd af förmyndarens vårdslöshet, oredlighet eller bristande vederhäftighet minskas eller alldeles gå förlorad; att förmynderskapsbestyret till sin natur är att betrakta mera som en skyldighet än som en rättighet; och att den åtgärd, hvarigenom domstolen af förutnämnda orsak entledigar någon från ett förmynderskap, i ^{ett}sjelfva verket är en säkerhetsåtgärd, som mången gång blefve ändamålslös, om den nödvändigt skulle föregås af förmyndarens hörande, hvartill kommer

den anmärkningsvärda omständighet, att författningen, som, i fråga om anmälan att behof yppats det förmyndaren ställer säkerhet för myndlingens medel, uttryckligen föreskrifver, att förmyndaren skall höras, icke nämner något om sådant hörande för det fall, hvarom fråga nu är.

Utskottet sluter sig till den sednare meningen, enligt hvilken det må vara domaren obetaget att i ifrågavarande hänseende handla efter omständigheterna. En uttrycklig lagbestämmelse i sådan syftning skulle ock, åtminstone i betydlig mån, leda till det af motionären afsedda mål, så vida nemligen tillika stadgades, att domstolens beslut borde gå i verkställighet utan hinder af besvär — ett stadgande, för hvilket tillräcklig grund torde kunna hemtas deraf, att beslutet i motsatt fall lätteligen kunde blifva onyttigt. På enahanda grund och för bibehållande af harmonien och konsekvensen i lagen blefve då nödigt, att likartade föreskrifter meddelades i fråga om verkställigheten af beslut, hvarigenom myndig person ställes under förmyndare eller någon till förmyndare förordnas. Tanken på dylika föreskrifter rörande verkställigheten af domstolens beslut i dessa fall är icke ny. Den har, på sätt Kongl. förordningen den 7 Juni 1749, § 8, innehåller, i ett fall redan tagit form af positiv lag, nemligen i fråga om beslut, hvarigenom omyndige förklaras skola, jemväl efter det de uppnått myndig ålder, under längre eller kortare tid stå under förmyndare-inseende; och samma tanke återfinnes i 11 Kap. 12 § och 12 Kap. 18 § af Lagberedningens förslag till ärfdabalk.

Med stöd af hvad anfördt blifvit får Utskottet, i anledning af första punkten i Herr Sven Andrecassons förslag, vördsamt hemställa,

1:o att Riksdagen måtte för sin del besluta *dels* en förklaring, så lydande:

”Häri genom förklaras, att hvad i 5 § af Kongl. förordningen angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom den 24 September 1861 är stadgad derom, att rätten, på anmälan att förmyndaren den omyndiges egendom ej rätteligen förestått, skall af omständigheterna pröfva, huruvida annan förmyndare förordnas må, bör så förstås, att rätten må ega att genast skilja förmyndaren från förmynderskapet, äfven utan hans hörande, derest genom uppskof för sådant ändamål den omyndiges rätt och bästa skulle äfventyras;“

dels ock en författning, hvarigenom stadgas som följer:

”Beslut, hvarigenom myndig person under förmyndare ställes, skall, ändå att klagan deröfver föres, till efterrättelse ländas, intill dess det genom laga kraft egande utslag af högre rätt ändradt varder. Lag samma vare om beslut, hvarigenom någon till förmyndare förordnas eller från förmyndareskap entledigas.“

Andra punkten af Herr Sven Andreassons förslag sammanfaller med Herr J. Samuelssons motion, i det att begge gjort till sin uppgift att befria förmyndare från skyldigheten att i stad till rättens ordförande och å landet till domhålvanden årligen aflemna utdrag af förmyndareräkningen, på sätt 4 § i ofvauberörda Kongl. förordning föreskrifver; och Utskottet har för den skull funnit lämpligt att i ett sammanhang behandla begge dessa framställningar.

Utskottet anser den tillsyn å förmyndarevården, som domstolen, jemlikt ifrågavarande stadgande i Kongl. förordningen den 24 September 1861, har att utföra, vara af allt för stor vikt, för att dess afskaffande skulle kunna betingas af de besparingsskäl, som motionärerne framhållit såsom motiver till föreslagna förändringen. Vare sig att det ena eller andra förslaget blefve antaget, skulle derigenom uppkomma eftertänkliga olägenheter. Författningen synes hafva lemnat åt förmyndarens godtfinnande att för granskning aflemna förmyndareräkningen till gode männen eller kommunalnämnden antingen i den kommun, der han emottagit förmynderskapet, eller der myndlingen bor. Men i hvilket fall som helst åligger det förmyndaren att till ordföranden i den rätt, hvarunder förmynderskapet lyder, ingifva föreskrifna utdraget med bevis att förmyndareräkningen aflemnats till vederbörlig granskning. Försummelse härutinnan är lätt kontrollerad, och rätten åligger att genom vite tillhålla den försumlige förmyndaren att fullgöra sin skyldighet. Deremot, i fall förmyndaren befriades från skyldigheten att ingifva dylikt bevis, blefve det omöjligt för rätten att på förhand bedöma, huruvida bevisets uteblifvande utmärkte försummelse af förmyndaren, som ej aflemnats räkningen, eller af gode männen, hvilka ej anmält, att de emottagit densamma.

Lika olämpligt vore det att, på sätt Herr J. Samuelsson föreslagit, åt granskningsmännen öfverlemna öfvervakandet af förmyndarens skyldighet att till granskning aflemna förmyndareräkningen. Ty trassel och oreða kunde då uppkomma derigenom att gode männen saknade kunskap om inträffade förändringar i afseende på förmynderskaps forum, förmyndares tillsättande och entledigande, förmyndares och myndlingars död o. s. v.

På grund häraf och då det synes föga tjenligt att ålägga gode männen eller kommunalnämnden en skyldighet, för hvilkens fullgörande saknas fullt praktiska garantier, får Utskottet hemställa,

2:o att Herrar Sven Andreassons och J. Samuelssons ifrågavarande framställningar måtte af Riksdagen lemnas utan vidare afseende.

Beträffande sista punkten i Herr Sven Andreassons motion, innefattande det förslag, att gode män eller kommunalnämnd skulle intyga föreslagen förmyndares vederhäftighet och lämplighet, innan han dertill förordnades, så må erinras, att ett sådant ovilkorligt stadgande ofta kunde förorsaka ett onödigt och till sina följder jemväl skadligt dröjsmål med förmyndares tillsättande, synnerligast då den

föreslagne personen vore boende på främmande ort, samt att domstolarne hädanefter såsom hittills i allmänhet ej torde sakna utväg att på annat sätt med mindre omgång förskaffa sig tillförlitliga upplysningar i detta afseende; hemställande Utskottet derföre,

3:o att Herr Sven Andreassons förslag i denna del ej måtte af Riksdagen bifallas.

Herr Tjernlunds förenämnda förslag är, på sätt motiveringen närmare utvisar, framkalladt af det förhållande, att förmyndare, som underlåter att till rätten eller dess ordförande ingifva förberörda utdrag af förmyndareräkningen, måste vidkännas kostnaden af expeditionslösen för det beslut, hvarigenom förmyndaren vid vite förelägges att sin skyldighet härutinnan fullgöra. Efter Utskottets åsigt har motionären på ett mindre lyckligt sätt sökt afhjelpa denna olägenhet, då han föreslagit, att föreläggandet skulle vederbörande delgifvas medelst kungörelse i häradets kyrkor och anslag i tingssalen. Det vore långt ifrån säkert, att den, som utgjorde föremål för föreläggandet, härigenom verkligen blefve derom underrättad, helst om han hade sitt hemvist utom häradet eller tingslaget. Den enklaste och lämpligaste utväg att undgå ifrågavarande utgift lär vara den, att förmyndaren ordentligen iakttaga hvad honom lagligen åligger.

Utskottet får alltså hemställa,

4:o att Herr Tjernlunds berörda motion ej måtte af Riksdagen bifallas.

Vidkommande slutligen Herr Pehr Ericssons motion, så vill Utskottet ingalunda bestrida, att det ämne, som deri afhandlas, är förtjent af uppmärksamhet; men då antagligt är, att Kongl. Maj:t vid utarbetandet af det lagförslag, hvartill Riksdagens ofvanberörda skrifvelse af den 13 Maj 1869 må kunna föranleda, icke underlåter att taga under öfvervägande huruvida, såsom äfven Lagberedningen i sitt förslag till ärfdabalk upptagit, det må i vissa fall tillåtas förmyndare att använda den omyndiges egendom eller någon del deraf till beredande af lifränta åt honom, torde det ej vara behöfligt eller lämpligt att nu, på sätt motionären föreslagit, genom en särskild skrifvelse fästa Kongl. Maj:ts uppmärksamhet på berörda fråga; och Utskottet hemställer för den skull,

5:o att denna motion ej måtte till någon vidare åtgärd å Riksdagens sida föranleda.

Stockholm den 29 Februari 1872.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

Reservationer:

af Herr Grefve *Sparre*: "På sätt Utskottet i sitt betänkande omförmålt, är frågan om en genomgripande förändring i gällande lag, angående förvaltningen af omyndiges egendom, för närvarande beroende på Kongl. Maj:ts åtgärd. Vid sådant förhållande hyser jag någon tvekan, huruvida det kan vara lämpligt att Riksdagen nu vidtager den af Utskottet i första punkten af dess betänkande föreslagna lagstiftningsåtgärd. En sådan partiel lagförklaring synes mig desto mindre nödig, som en jemförelse af 1 och 2 mom. i 5 § af Kongl. förordningen den 24 September 1861, af hvilka det första ålägger rätten att "efter omständigheterna pröfva, huruvida annan förmyndare förordnas må;" men det andra: att "*efter förmyndarens hörande* förordna, såsom nödigt och skäligt pröfvas," lemnar domaren en otvetydig anvisning, att i sådana fall, som i paragrafens första moment afses, entlediga en förmyndare utan hans hörande. Men i allt fall kan jag för min del icke gilla den form, hvari Utskottet uppställt första delen af sitt förslag.

Då 5 § i åberopade Kongl. förordningen ålägger gode männen eller socknenämnden att, der de finna att någon förmyndare ej rätteligen förvaltad den omyndiges egendom, derom göra anmälan hos rätten, som pröfvar, huruvida annan förmyndare förordnas må, så afses dermed alldeles icke det fall, som i Utskottets förslag egentligen är i fråga, eller att fara är för hand att förmyndare skall förskingra den omyndiges egendom. Orsaken, hvarför författningen icke för detta fall innehåller någon föreskrift om förmyndares entledigande, bör utan tvifvel sökas helt enkelt i den omständighet, att lagen redan förut, nemligen i 20 Kap. 8 § Ärfda-balken, stadgar, att ej den må vara förmyndare, som är gäldbunden, slösare eller så fattig, att han förmynderskapet ej förestå kan.

En lagförklaring i föreslagna syftet borde således rätteligen hänföra sig till sistberörda lagrum. Den kan, efter min uppfattning, omöjligen härledas från föreskriften i 1861 års Kongl. förordning.

Skulle en sådan förklaring, som Utskottet ifrågasatt, anses nödig, så anser jag att deråt borde gifvas följande lydelse:

Häri genom förklaras att, då fråga uppstår om förmyndares entledigande af anledning, som omförmäles i 8 § af 20 Kap. Ärfda-balken eller 5 § af Kongl. förordningen den 24 September 1861, rätten må ega att genast skilja förmyndaren från förmynderskapet, äfven utan hans hörande, derest genom uppskof för sådant ändamål den omyndiges rätt och bästa skulle äfventyras."

af

af Herr Grefve *Mörner* emot hemställandet i 1:sta och 3:dje punkterna, äfvensom emot den i 5:te punkten förekommande motivering;

af Herr *von Sydow*, med hvilken Herr *von Möller* sig förenat, emot 1:sta punkten, såvidt deri blifvit föreslaget, att förmyndare kunde utan sitt hörande skiljas från förmynderskapet;

af Herr *Engman*, med hvilken Herr *Lars Persson* instämt: "Då jag icke med min röst kunnat bidraga till det slut, hvartill Lag-Utskottet kommit med afseende på Herrar Sven Andreassons och J. Samuelssons motioner, angående godelmans eller kommunalnämnds skyldighet att granska förmyndarräkning, eller sammandrag derur, till rätten eller domaren ingifva, får jag mig deremot reservera, och yrka att, med afslag af Lag-Utskottets beslut i 2:dra punkten,

Riksdagen för sin del bifaller de af motionärerne i denna del framställda yrkanden"; samt

af Herr *Sven Nilsson*: "Som jag icke kunnat biträda det slut, hvartill Utskottet kommit i 2:dra och 3:dje punkterna af detta betänkande med anledning af Herr Sven Andreassons motion (N:o 117), får jag på följande skäl afgifva reservation.

Allt sedan Kongl. förordningen af den 24 September 1861 om tillsyn öfver omyndiges egendom utkom, hafva öfver densamma klagomål afhörts i en icke obetydlig mängd. Icke allenast i afseende på den osäkerhet och mindre garanti, som förefinnes för, att omyndigs egendom genom oredlige och opålitlige förmyndare går förlorad, utan jemväl med anledning af de många besvär och omkostnader, som äro förenade med uppdraget att hafva fått förtroendet att blifva tillförordnad såsom förmyndare; *i synnerhet i sednare fallet, der föga eller ingenting finnes att förvalta*, hafva dessa klagomål förmärkts. Som man vet, åligger det en förmyndare att årligen uppgöra räkning öfver den omyndiges egendom, jemte utdrag deraf, utvisande myndlingens behållning, hvilka båda handlingar skola öfverlemnas till gode män eller kommunalnämnd för undergående af granskning, hvarefter förmyndaren återfår det sednare med bevis, för att vid vite inlemna till ordföranden i den rätt hvarunder förmynderskapet lyder. Häraf inses lätt, att ej obetydliga kostnader uppstå, icke allenast i de fall då förmyndaren ej sjelf kan uppgöra sin räkning, då annan person dertill måste anlitas, utan jemväl ofta nog genom långa resor, först till gode männen eller kommunalnämnden, och sedan till rättens ordförande. Vare sig nu att myndlingen *skall* eller *kan* bestrida dessa kostnader eller ej, så blifva de i många fall rätt känbara, och säkert är, att för mången myndling åtgår hela hans inkomst för de i dylika fall af förmyndaren hafda omkost-

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 7 Saml. 6 Häft.

nader. De skäl, som Utskottet anfört för afstyrkande af motionen, äro hufvudsakligen, beträffande 2:dra punkten, att domstolens åliggande att tillhålla förmyndare fullgöra sina åligganden i afseende på inlemnandet af utdraget af förmyndare-räkningen, med vederbörandes bevis å vederbörlig ort, skulle göras omöjligt, och den behöfliga kontrollen således i betydlig mån förringas, hvilket ansetts vara af alltför stor vikt för att dess afskaffande skulle kunna betingas af sparsamhetsskäl. För min del ega dessa skäl icke den betydelse, som Utskottet velat fästa vid desamma. Jag tror att man på goda grunder kan påstå, att ett allt för stort misstroende uppstått emot den institution, som erhållit kommunens förtroende att vara de omyndiges målsmän i förevarande fall. Erfarenheten har också visat alldeles motsatsen, då å många ställen den åtgärd, som motionären föreslagit, redan är införd och praktiserad. Om man således skulle kunna anföra giltiga skäl för de farhågor som Utskottet framhållit, så skulle väl, vid sådana förhållanden, olägenheter och oredor redan uppstått och varit kända, men sådant har likvisst icke hittills visats vara förhållandet. Granskningsmännen hafva ju redan nu skyldigheten att afgifva bevis öfver inlemnade räkningar, och man skulle således af samma skäl kunna draga den slutsatsen, att de äfven i detta afseende skulle kunna göra sig försumliga, men icke heller i detta fall hafva några anmärkningar låtit sig förnimma. Om man nu detta oaktadt icke skulle vilja biträda motionärens åsigt, anser jag det vara vida nyttigare att ålägga granskningsmännen att vid vite fullgöra sina åligganden, än att göra förmyndarebefattningar så betungande, att man svårigen kan få desamma besatta, samt i alla afseenden vålla myndlingarne öfverflödiga kostnader. Men som detta hittills visat sig öfverflödigt, anser jag det äfven åtminstone för närvarande obehöfligt.

I afseende på 3:dje punkten af betänkandet, har Utskottet såsom skäl för afslag å sednare delen af ofvannämnda motioner anfört: att motionärens förslag skulle komma att vålla ett onödigt, och till sina följder jemväl skadligt dröjsmål med förmyndares tillsättande, i synnerhet då den föreslagne är boende å främmande ort. Det torde väl ej kunna förnekas, att i många afseenden en mera bebyggad ställning för omyndiges egendom är önskelig och af behovet högt påkallad, och om så är, torde väl ett stort steg i detta afseende vara taget, om motionärens förslag blefve upphöjdt till lag. Man föreställer sig i allmänhet att rätten, som tillförordnar förmyndare, inom sig har tillräckliga utvägar att förskaffa sig de upplysningar, som i berörda fall erfordras. Sådant vågar jag dock påstå är ett fullkomligt misstag, i synnerhet der den föreslagne förmyndaren är långt af lägset boende. Detta visas bäst deraf, att fall hafva inträffat, der förmyndare blifvit tillförordnade, som knappast öfvertagit befattningen, ja till och med ej hunnit få förordnandet utskrifvet, förrän gode männen nödsakats för rätten anmäla, att de som utnämnts äro dertill alldeles inkompetente och olämplige, och hvarigenom de omyndiges medel till sin väsendtligaste del gått förlorade. Då det emellertid är

ett berättigande, eller åtminstone en allmän praxis, att boutredningsmannen, myndlingarnes anhörige, eller den afgående förmyndaren, för rätten föreslå den tillämnade förmyndaren, har jag trott det ej skulle möta särdeles stora svårigheter eller fordra långa omvägar att få granskningsmännens bevis öfver lämpligheten af den som till förmyndare på förslag uppfördes, innan han af rätten dertill förordnas.

Då jag således är af den öfvertygelsen, att motionärens förslag i båda fallen hafva både billighet och rättvisa för sig, och då jag icke heller har någon farhåga för dess praktiska och ändamålsenliga genomförande, har jag ansett mig vara oförhindrad att yrka bifall till hans förslag i de 2:ne angifna punkterna“.

N:o 12.

Ank. till Riksd. Kansli den 1 Mars 1872, kl. 7 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om antagande af uppgjorda förslag dels till lag om inskrifning i fastighetsbok jemte i sammanhang dermed erforderliga författningar, dels till förordningar om lagfart med fastighetsfång samt om inteckning i fast egendom m. m.

Ifrågavarande motioner hafva blifvit inom Andra Kammaren framställda af Herr *J. F. Fredriksson* (motionen N:o 107) och Herr *J. Sjöberg* (motionen N:o 102); och åligger det Lag-Utskottet att, till följd af erhållna remisser, yttrande öfver motionerna afgifva.

Förstnämnde motionär har hufvudsakligen anfört, att, sedan den, i anledning af Rikets Ständers uti underdånig skrifvelse den 11 Augusti 1860 framställda anhållan, af Kongl. Maj:t förordnade komité för utarbetande af förslag till förändrade stadganden för betryggande af egande-, pant- och nyttjanderätt till fastighet den 10 Juli 1867 afgifvit förslag, som innefattade en fullständig lagstiftning angående